

[Rokottamaton Mikael ei sairastunut, vaikka avopuoliso toi koronan kotiin – THL:n asiantuntija kertoo, miksi tauti ei iske kaikkiin \(msn.com\)](#)

Rokottamaton Mikael ei sairastunut, vaikka avopuoliso toi koronan kotiin – THL:n asiantuntija kertoo, miksi tauti ei iske kaikkiin

Valpuri Haapala

7 tuntia sitten

Britannia alkaa jakaa Paxlovid-koronapilleriä riskiryhmille

Keskustaedustaja kypsyi ravintolarajoitukseen

© Justlight THL:n tutkuspäällikkö Merit Melin sanoo, ettei kerran vältetty korona tarkoita, että ihminen olisi immuuni infektiolle. Kuvituskuva.

Koronan hiljattain sairastanut nainen hämmästyí, kun tauti ei iskenyt hänen rokottamattomaan avopuolisoonsa. THL:n tutkuspäällikkö kertoo, miksi osa ihmisistä säästyy koronalta, vaikka sairastunut asuisi samassa taloudessa.

Kolmekymppisen Emilian oireet alkoivat tammikuun puolivälissä, muutama päivä koronalle altistumisen jälkeen. Yhden rokoteannoksen suojan väistänyt virus aiheutti alkuun kovaa päänsärkyä ja pahoinvointia. Päivien kuluessa mukaan tulivat keuhkojen alueella ja kurkussa tuntuva kipu sekä yskä.

Testitulokset osoittivat, että Emilialla oli koronaviruksen aiheuttama infektio. Hän sairasti taudin kotonaan, jossa oleskeli läheisesti etätöitä tekevän avopuolisonsa Mikaelin kanssa. Kolmekymppinen Mikael ei ole ottanut kumpaakaan rokotetta. Voikin pitää yllättävänä, ettei hän näytä saaneen tartuntaa kumppaniltaan.

– Perusterve avopuoliso ei saanut koko aikana mitään tavallisesta poikkeavia oireita eli oli ja on edelleen tänä päivänä täysin oireeton, Emilia kertoo.

Oireiden puuttumisen vuoksi koronatestiä Mikaelille ei ole tehty.

Pariskunta ei esiinny jutussa omilla nimillään asian arkaluontoisuuden vuoksi. MTV Uutiset on nähnyt todistuksen Emilian sairastamisesta taudista ja eristyspäätöksestä.

THL:n tutkimuspäällikkö Merit Melin kertoo, että jos yksi perheenjäsen sairastuu koronaan, leviää tauti todennäköisesti myös muihin samassa taloudessa asuviin. Aina näin ei kuitenkaan käy vaan ihminen säästyy tartunnalta. Edes kulovalkean tavoin leviävä omikronmuunnos ei kaikkia sairastuta.

Koronan tarttumisen todennäköisyyteen vaikuttavat monet tekijät, kuten lähikontaktin pituus ja ajankohta, sairastuneen erittämä virusmäärä sekä altistuneen vastustuskyky.

Lue myös: [Bakteeriopin professori neuvoo: Näin vankistat vastustuskykyäsi korona-aikana – "Sitä pidän nyt ykkösasiana"](#)

Kotona korona tarttuu todennäköisimmin

Melin kertoo, että perheen sisällä korona tarttuu suuremmalla todennäköisyydellä kuin muissa ympäristöissä, sillä sairastuneen kanssa ollaan läheisessä tekemisessä pidemmän aikaa.

Korona on tartuttavimmillaan juuri ennen oireiden alkua, kun virusta on runsaimmin ylähengitysteissä. Tällöin ihminen saattaa levittää tautia tietämättään. Viiden päivän kohdalla tartunnan saamisesta tartuttavuus alkaa laskea.

Oma osansa on silläkin, kuinka läheisissä tekemisissä perheenjäsenet ovat keskenään. Tutkimuksissa on esimerkiksi havaittu, että mitä enemmän neliöitä ja huoneita kotona on, sitä pienempi osa perheenjäsenistä saa tartunnan.

Kolmiossa asuvat Emilia ja Mikael olivat läheisissä tekemisissä toistensa kanssa ennen oireiden alkua ja oireiden alkamisen jälkeen.

– Esimerkiksi istuimme autossa vierekkäisillä istuimilla 80 minuutin ajan ruuhkautuneen koronatestijonon vuoksi, pääkaupunkiseudulla elelevä Emilia kertoo.

Kahden metrin turvaväli ei toteutunut myöskään ruokaillessa, sohvalla makoillessa tai samassa sängyssä nukkuessa. Ennen oireiden alkamista sylkeäkin vaihdettiin. Positiivisen testituloksen jälkeen Mikael jatkoi etätyöskentelyä ja kotitreenien tekemistä samalla kun Emilia sairasti saunnessa.

Melin kertoo, että herkästi leviävän omikronmuunnoksen kohdalla perheenjäsenen eristäminen omiin oloihinsa ei ole yhtä tehokas keino estää tartuntojen leviämistä kuin alkuperäisen viruksen kohdalla. Nyt perheensisäisissä tartunnoissa korostuvat ihmisten yksilölliset ominaisuudet.

Lue myös: [Omikron on muuttanut koronapandemian muotoa – tältä seuraavan vaiheen ennustetaan näyttävän, hiipuuko virus jopa lopullisesti?](#)

Koronassa perimän rooli korostuu

Ihmisten välillä on eroa luontaisessa immunitetissa ja siinä, kuinka nopeasti elimistö tunnistaa ja eliminoi viruksen.

Aikuisille on lapsuuden ja nuoruuden sairastamisten myötä kertynyt immunitettia monia hengitystieinfektioita vastaan. Korona on kuitenkin kaikille uusi tuttavuus, jolloin perimän rooli korostuu. Tietynlaiset geenimuodot voivat altistaa tai vastaavasti suojata vakavalta koronavirustaudilta, Melin kertoo.

Lapsilla tällainen synnynnäinen immunitetti toimii tehokkaammin kuin aikuisilla, mikä voi estää viruksen tarttumista ja leviämistä nuorena elimistössä. Tämän takia varsinkin pandemian alkuvaiheessa tartuntoja nähtiin lapsilla vähemmän kuin aikuisilla.

[Tutkimuksissa on havaittu](#), että myös aikaisemmat koronavirusten aiheuttamat flunssavirukset voivat antaa jonkinlaista suojaa myös covid-19-koronavirusta vastaan. [On esitetty](#), että lasten runsaampi altistuminen vaarattomammille koronaviruksille voi selittää heidän lievempiä oireitaan.

Videolla kerrotaan, miten eri koronavarianttien oireet eroavat toisistaan. Juttu jatkuu videon alla.

Rokotteet voivat vähentää tartuttavuutta

Pandemian alkuvaiheessa pelättiin, että oireettomat tartuttajat levittävät tietämättään koronaa ympäriinsä. Sittemmin on osoitettu, ettei oireettomia tartunnan saaneita ole loppujen lopuksi niin paljon – yleensä ihmisellä on edes lieviä oireita, kuten päänsärkyä tai nuhaa.

– Toki nyt kun iso osa alkaa olla rokotettuja, niin heillä voi olla näitä oireettomia tartuntoja, Melin sanoo.

Koronarokotteet suojaavat ihmistä viruksen aiheuttamalta vakavalta taudilta, mutta omikron pystyy väistämään vasta-aineisiin perustuvaa immunitettia ja aiheuttamaan niin sanotun läpäisyinfektion.

Toisaalta rokotetulla ihmisellä on koronaa vastaan opittua immunitettia, jonka ansiosta elimistö pystyy nopeammin poistamaan viruksen, ja tartuttava aika lyhenee verrattuna siihen, jos taudinaiheuttaja olisi vastustuskyvylle uusi tuttavuus. Jo yksikin rokoteannos lisää ihmisen immunitettia, mikä voi vähentää tartuttavuutta läpäisyinfektion omalle kohdalle osuessa.

Myös rokotettujen vähäisemmät oireet hillitsevät taudin leviämistä, sillä mitä enemmän sairastunut pärskii ympäriinsä, sitä todennäköisemmin hän tartuttaa sen lähellä oleviin henkilöihin.

Aina eritetyn viruksen määrä ei riipu oireista, vaan siinäkin on yksilöllisiä eroja. Pandemian aikana on puhuttu [superlevittäjistä](#), jotka tartuttavat helpommin useampia ihmisiä, vaikka altistusaika olisi lyhyt.

Viime vuonna ilmestyneessä [amerikkalaistutkimuksessa](#) saatiin viitteitä siitä, että korkea ikä ja painoindeksi voivat lisätä uloshengityksen mukana lähiympäristöön kulkeutuvien pisaroiden määrää.

Melin kuitenkin sanoo, ettei mahdollista supertartuttajaa pysty tunnistamaan päältä päin.

Lue myös: [Pandemian alla kytee toinen kriisi – tutkimus varoittaa edessä siintävästä näystä](#)

Vältetty korona voi olla silkkaa tuuria

© SibRapid Kerran vältetty korona ei tarkoita, että ihminen olisi immuuni infektiolle. Kuvituskuva.

Nuori ja normaalipainoinen Emilia toipuu edelleen koronasta. Hän kertoo, että sairaus oli pahimmillaan ensimmäisenä viitenä päivänä. Sen jälkeen oireet ovat helpottaneet, mutta satunnaisia merkkejä infektiosta on edelleen.

– Uupumus on ollut yksi vaikeimmista oireista. Keuhkoissa on edelleen epämiellyttävää oireistoa rasiuksen yhteydessä, hän kertoo.

Sote-alalla oleva Emilia on palannut asiakastyöhön, Mikael jatkaa töitä etänä. Mies ei aio edelleenkään ottaa koronarokotetta vaan luottaa terveellisten elintapojen suojaavan häntä vakavalta taudilta.

– Kumppanini sai rokotteesta kuumetta ja väsymystä, ja myöskin koronataudin rokotteesta huolimatta. Itse en sairastunut. Tämä kokemus ei ainakaan lisää rokotehimoani, Mikael sanoo.

Jotkut rokottamattomat saattavat Mikaelin tapaan onnistua välttämään tartunnan, vaikka tauti olisi kotiin päässyt luikertelemaan. Melinin mukaan tällöin voi olla kyse silkasta tuurista.

– Sen perusteella ei kannata tulkita, että olisi immuuni koronavirusinfektiolle.

Tauti voi iskeä uudessa kohtaamisessa toisen kantajan kanssa, jos tämä olisikin tartuttavampi.